

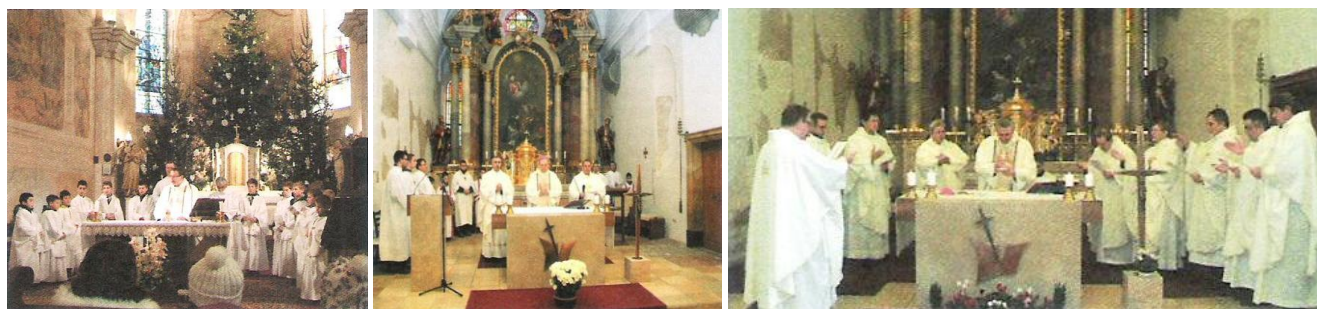
V A S S Z É C S E N Y I K É P E S

MÚLTIDÉZŐ

V I I . É V F O L Y A M , 2 0 1 7 . K Ü L Ö N S Z Á M

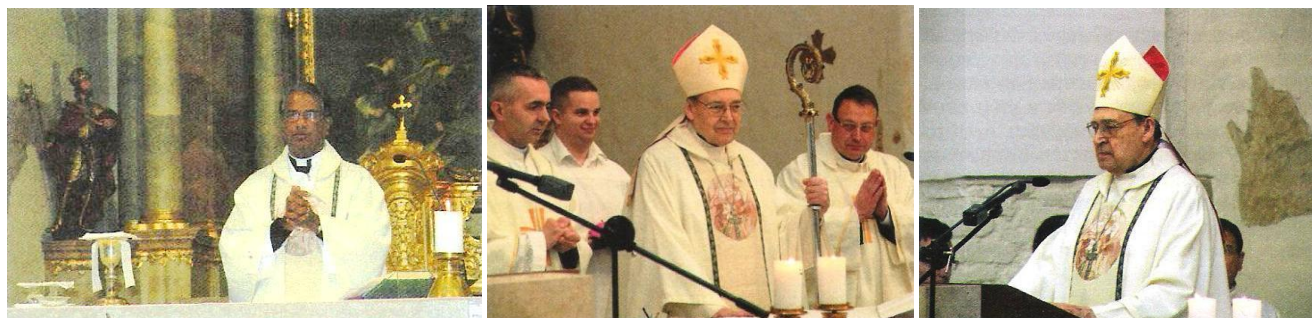
EGY MISERUHA, ÉS AMI MÖGÖTTE VAN

Az elmúlt évben ünnepelte a keresztény világ Szent Márton születésének 1700. évfordulóját, és ez az esemény különösen Márton szülőföldjén, Savariában, a mai Szombathelyen volt nagy esemény. A Katolikus Egyház, és a Szombathelyi Egyházmegye különösen készült erre az évfordulóra, ezen belül is a szombathelyi Szent Márton plébánia és templom.

1. kép - A 2015 karácsonyára elkészült Szent Márton miseruha; 2-3. kép - Ünnepi szentmisék a miseruhában

Az ő megkeresésükre készítette el a településünkön élő Varga Bernadett iparművész az ünnepi év Szent Márton miseruháját, melynek készülését még a Duna Televízió „Hitvallók” című sorozata is beszámolt. A Múltidéző sem mehet el e jeles esemény mellett, és ezért az idei év első különszámát Varga Bernadett iparművész munkásságának szenteli, aki immár harmadik évtizede él Vasszécsenyben.

4. kép - Aby Mathew Puthumana az ausztriai Fraknóból zarándok szentmisén a miseruhában; 5-6. kép - Császár István kormányzó, Seregély István nyugalmazott egri érsek (a miseruhában) és Schauermann János, a Szent Márton templom plébánosa

A miseruha megrendelésnek természetesen voltak előzményei. 2006-ban, 11-évvel ezelőtt készítette el a szombathelyi Szent Márton plébániatemplomnak Aigner Gáza atya megbízásából a Szent Márton oltárterítőt Varga Bernadett. Azon, és a mostani miseruhán is az ikonográfia ritkának számító Szent Márton születése jelenet látható. A jelenet végleges megjelenítését hosszasan érlelte a művész, mind az oltárterítőn szereplő kompozíciónak, mind a miseruhára megszőtt változatnak több variánsát is elkészítette. Az oltárterítőn fekvő képformában örökítette meg a jelenetet, míg a miseruhán ezt álló, függőleges kompozícióvá kellett átalakítania. A Szent Márton születése jelenetből olajképet is festett, ami szerepelt a Szombathelyi Képtárban megrendezett „Kortársunk Szent Márton” című kiállításon. A képtervekből a Szent Márton emlékévre a szombathelyi Szent Márton plébánia kis szentképet is készített. A miseruha hátoldalára pedig Schauermann János kérésére remete Szent Márton alakját szőtte meg a művész.

Varga Bernadett egyházművészeti munkásságának azonban korábbi előzményei is voltak, templomi zászlókat, miseruhát, oltárképet és püspöki infulát is készített a szombathelyi megbízások előtt, illetve több vallásos tárgyú gobelint, illetve olajfestményt készített. Ebben a rövid bemutatásban ezekre is kitérünk.

7-10. kép - A szombathelyi Szent Márton templom Szent Márton születése oltárterítője, 2006

Az első szakrális megbízást Varga Bernadett Vasszécsenybe költözése után hét évre Varga Dezsőtől, a település akkori polgármestertől kapta. (Ennek előzményeként már egy évvel korábban elkészítette a község címeres zászlóját, szintén Varga Dezső felkérésére. 1996-ban Répcelak város zászlóját is elkészítette.) A következő megbízást még ugyanebben az évben szülőföldjéről kapta, Hévízen kellett az újonnan épített Jézus Szíve templom körmeneti zászlóit elkészítenie. Az év során Varga Lajos váci segédpüspök kereste meg egy infula megrendeléssel, melyet 1996-ban fejezett be. Ekkor újra Hévízről keresték meg az új templom oltárképeinek megbízásával, amiket 1997-ben szenteltek fel. Ezt követően a jáki apáti ház gyűjteményében lévő Batthyány miseruhát kellett restaurálnia.

11. kép - Szent Márton születése, akvarell vázlat, 2005; 12-13. kép - Szent Márton születése (terv), 2005

Az ezredfordulón megjelent háromkötetes Kortárs Magyar Művészeti Lexikonban négy vasszécsenyi vonatkozású művész szerepel, Szkok Iván, Tóth Csaba, Tóth Livia és Varga Bernadett, az utóbbiról a következő szócikk olvasható:

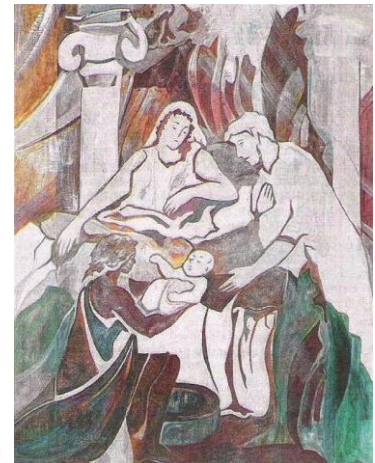
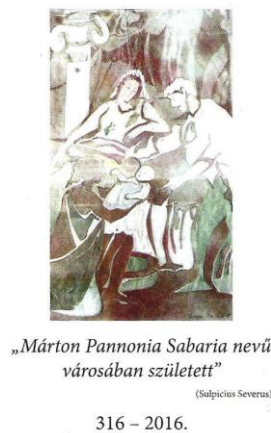
14. kép - Szent Márton születése (terv), 2015; 15. kép - Szent Márton születése (gobelin), 2015; 16-17. kép - Szent Márton miseruha, 2015

„1978-82: Művészeti Szakközépiskola, Pécs, mesterei: Valkó László, R. Fürtös Ilona. 1982-84 között Oláh Tamás és Nyerges Éva mellett dolgozott. 1988 MIF textilfalikép-szönyegszövő szak, mesterei: Szilasi Anna, Széchényi Lenke, Pauli Anna, Fóth Ernő. 1991-től a szombathelyi Művészeti Szakközépiskola művésztanára. Faliképeket és szőnyegeket készít.” Ezt követően a kiállításainak felsorolása következik, melyet most nem idézünk. Köztük a legjelentősebb egy müncheni (Jugend Gestaltet) szereplés, illetve az Alpok Adria Régió nemzetközi nőművészeti kiállítása, melynek következtében munkái eljutottak Ausztriába, Horvátországba, Olaszországba és Szlovéniába. Ez 2002-ben és 2003-ban történt.

18. kép - Remete Szent Márton (terv),2015; 19. kép - Remete Szent Márton (gobelin), 2015, 20-21. kép - Szent Márton miseruha hátoldala, 2015

Mivel az ezredfordulón megjelent Kortárs Magyar Művészeti Lexikon lassan a múlt része a művész önálló kiállításait itt mégis felsoroljuk: Szombathelyi Képtár (1993), Sárvári Vár (1993), Keszthelyi Művelődési Központ (1994), Celldömölki Művelődési Központ (1994), Búki Evangélikus Közösségi Ház (1994), Lenti Művelődési Ház (1994), Szegedi Ifjúsági Ház (1995), Hévízi Galéria (1996), Szombathelyi Katolikus Továbbképző Intézet (1998), Oladi Művelődési Központ (1998), Szombathelyi Helyőrségi Klub (1999), Vasvári Castrum Galéria (1999), Répcelaki Művelődési Központ (2001), Körmenyi Kölcsey Galéria (2003), Soproni Katolikus Konvent (2003), Szombathelyi Művelődési és Sportház (2007), Hévízi Múzeum (2008), Szombathelyi Vitalitas Galéria (2011).

22. kép - A Szent Márton év lezárása, jobb oldalt Seregély István nyugalmazott egri érsek a miseruhában; 23. kép - Az emlékévre kiadott szentkép; 24. kép - A szombathelyi Szent Márton plébánia 2017-es emlékkönyvében lévő ter; 25. Szent Márton születése (olajfestmény),2015

A lexikon szócikkét két mondatral kell még kiegészítenünk. 1995-től tagja a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének, 1996-tól pedig a Magyar Kárpitszövők Egyesületének. 2014-ben a Képzőművészeti Egyetemen újabb, képzőművész tanár diplomát szerzett.

26-28. kép - Tóth Jenő atya Aranymisés miseruhája,1995

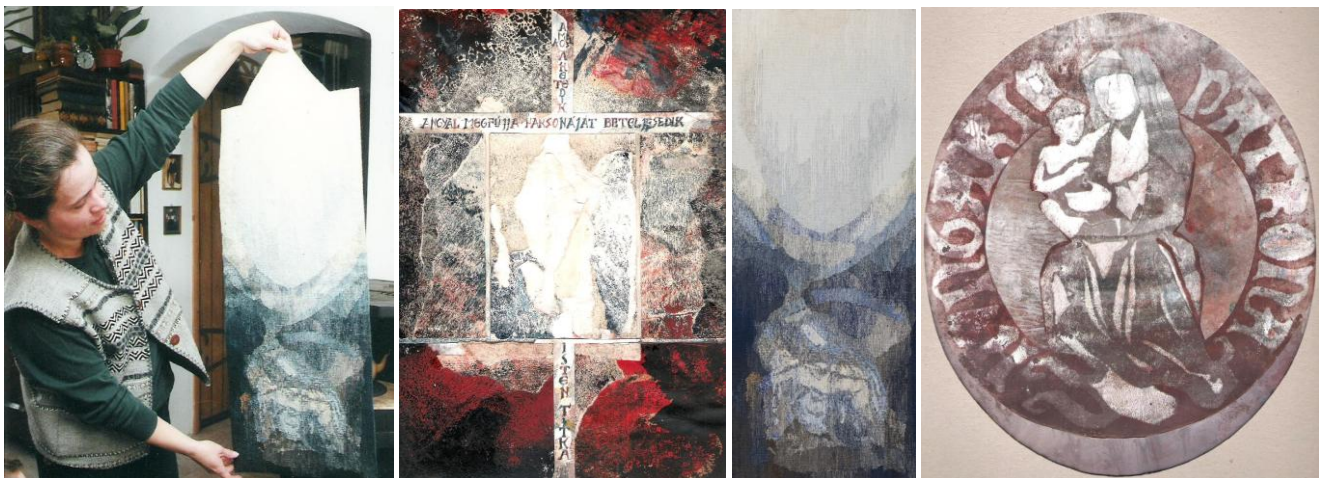
29-30. kép - A hévízi Jézus szíve templom templomi zászlóképei (gobelin),1995; 31. kép - Püspöki infula,1996; 32. kép - Mária, Jézus anyja, oltárkép, 1997; 33. kép - Bűnbánó Magdolna, oltárkép,1997

Varga Bernadett ez év tavaszán a Pesti Vigadóban szerepel egy művével a „Kárpit 3” nemzetközi kortárs kárpitművészeti kiállításon. A kiállítás fővédnöke Áder János Köztársasági Elnök volt. Varga Bernadett művészetéről sokan írtak, de talán a leginkább összegző sorokat Mórocz Zsolt, Nagy Gáspár díjas író vetette papírra:

34-36. kép - A hévízi Jézus szíve templom templomi zászlóképei és oltárképei,1997

„Arról a szakrális többletről beszélek, amit például Varga Bernadett beleszó a létezésbe, amitől azután, azt hiszem, a világunk kicsit jobb lesz. Ehhez kell a halk, szinte öntudatlan, de mindenre figyelő érzékenység, hiszen az igazán lényeges dolgokat nem mi hozzuk létre, hanem kapjuk őket. Ritka kegyelmi pillanatokban rajtunk keresztül nyilvánulnak meg, amikor azonossá válunk velük.(...) Varga Bernadett sólymai a honfoglalás korából származó, Rakamazi korongról valók. Képei azt a jelentet örökítik meg, amikor az égi szárnyas, karmai közt két kislíókat, két lelket visz le az életfa tetejéről, az emberi világba. Két lelkecskét hoz egy születendő csecsemőbe.”

37. kép - Varga Bernadett, kezében az Apokrif című műve; 38. kép - Apokalipszis (terv),1988; 39. kép - Apokrif (gobelin), 1990; 40. kép - Patrona Hungariae (terv),1997

41. kép - Egregyi Pietá, 1993; 42. kép - Napba öltözött asszony (terv),1998; 43. kép - Napba öltözött asszony (olajfestmény), 2000; 44. kép - Keresztrefeszítés (terv),2012

Nagy János, lipárti születésű költőnk, akiről a Múltidéző többször tudósított már, Varga Bernadett „Napba öltözött asszony” című képéhez a következő verset írta:

„Mintha most lépne elő a mindenség / kapujából a gyönyörű madonna, / csillagkoronás lényét aranyozza / a nap, s rád veti tiszta tekintetét. - Szírmok hősínétől sugárzik a kép. / Kezében fénylik az angyali kenyér, / Karján méltósággal trónol a remény, / szinte mennybe emeli az öröklét. - Színek szólnak a szeplős szavak helyett, / a kifejezhetetlent is sejteni lehet, / míg az Időtlen titka fel-fellebben. - Csodálatos a kékek szent derűje, / hogy a váratlan vihart messze űzze, / emberi hittel, égi kegyelemmel. - Majd mesteri módon bújtat fonalat, / s új reménysugarat sző a szívekbe, / s örökegy mondanivalót üzenne, / az anyagba álmódott szép gondolat. - Nem a szem, a lélek időz a képen, - hol Isten emberi arca átragyog, / s hordozza magában az alázatot: / élni a meleg anya-ölelésben! - Elibe sok lelkes nézőt képzelek, / ki észrevesz minden csodás részletet; / s megérinthesi az Úrnő köntösét. - Ismerős és ismeretlen mélyekből / a belső fény oly tisztán, úgy ragyog föl, / hogy egyszer csak észrevétlen közénk lép.”

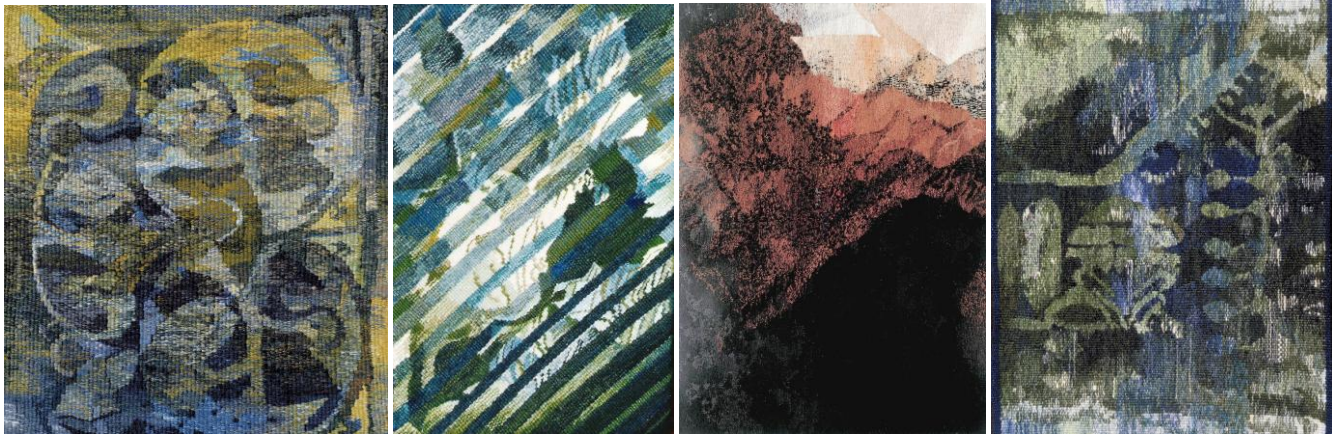

45. kép - Cím nélkül (gobelin), 1985; 46. kép - Levelek (gobelin),1986; 47. kép - Kula (terv), 1986; 48. kép - Kula (terv),1986

Érdekes a művész ars poeticáit is szemügyre venni, ahol arról a rejtelmes és titokzatos világról, amely művészetének jellemzője, szavakban is megnyilatkozik.

„Szakközépiskolás koromig Hévízen éltem. A pécsi Művészeti Szakközépiskolában töltött évek mély nyomot hagytak bennem. 1982-ben Budapestre kerültem tanárain Széchenyi Lenke és Fóth Ernő voltak. Diplomamunkám az egregyi templomba kerülő Apokalipszis gobelin volt. Ebbe a munkámba a Biblián keresztül próbálok ma aktuális problémákat és gondolatokat megfogalmazni. (1988)

Falikepeket és szőnyegetek szövik. Mindig érdekelt a kép, a képiség megjelenése a textilen belül. Mikor beszélhetünk arról, hogy az előttünk levő textil már nem csak „falvédő”, hanem kép is egyben. Nehéz a határvonalat meghúzni, főleg ha nonfiguratív alkotásról van szó. Vannak persze a képiségnek alaptörvényei, de ezek ma egyre elhalványulnak. A másik dilemmám a kép témája. Egyre inkább azt gondolom, hogy minden képben egyetlen mondanivalónak kell megfelelnie. Annak az alaptörvénynek, amely életünk, amilyenek vagyunk, amivé válnunk kell a lélek kiteljesedése útján. Hamvas Béla ezt így fejezi ki: „Mindenki magában hordja küldetésének titkát. Ez a küldetés nem hivatás, és nem kell, hogy világtettekben nyilatkozzék meg.(...) Az ember egész élete ennek egyszeri, egy ében kifejezett mértéknek betöltése, ennek az egyetlenegyszer megjelent misztériumnak megfejtése. (...)

49. kép - Kopt minta (gobelin), 1987; 50. kép - Természeti formák (gobelin), 1988; 51. kép - Jelenések könyve (gobelin), 1988; 52. kép - Temető (gobelin), 1989

A szövéseim és a képeim igazából akkor lesznek jók, ha a legfontosabbról beszélek, ha arról szólok, ami nekem a legfontosabb, így leszek őszinte. (...) Egy képpel többet tudok mondani, mint egy fal- vagy padlószőnyeggel. Mindig fontos volt számomra, hogy legyen mondanivalóm, egy életszemléletem, amit elmondok másoknak. (...) Lehet csak formákkal és színekkel is beszélni. De vannak olyan elvont tartalmak, amikhez csak ez nem elég, mert a néző mást is gondolhatna. A lényegről akarok beszélni, s ehhez nekem most hozzátartoznak az egyértelmű alakzatok. (...) Fontos, hogy az embernek legyen hite, ami segít az életben. Úgy érzem, ez az egyetlen lehetséges út. Tehát minél inkább meg kell próbálni Krisztus útján járni. Persze ez nagyon nehéz. (...) Amikor az Utolsó ítélet született, akkor különösen sokat forgattam a Bibliát, meg ilyen témájú előadásokra jártam: egy egész dossziényi jegyzetem van ehhez a szőnyeghez. (...) Egyszerűen apokaliptikus időkben élünk. Tetszik, nem tetszik - benne vagyunk. Az emberiség egy olyan kátyúba jutott, amelyikből - úgy érzem - nem lesz kiút. De sokan képtelenek észrevenni. Ha mindenki rádöbbenne, talán lehetne egy kicsit segíteni. Emellett az Apokalipszis minden ember életében megismétlődik: aki valaha megszületett, annak egyszer meg kell halnia. (...) Sokszor úgy érzem, hogy amit csinálók, azt nem is én csinálom. Néha el is csodálkozom rajta. (...) Az ember természetesen megpróbálja megmutatni Istent. Ha belegondolunk, végül is ő az ember egyedüli lehetősége. Az, hogy idáig jutottunk - önzés, pénzhajhászásban és egyebekben - az az igaz hit hiánya miatt van. (...) Több munkámban is együtt vannak fényes, világos szálak, meg a sötétek, durvák. Ez jellemző ránk: a jó meg a rossz kettősége. De éppen alkotásaimmal szeretném tudatosítani, hogy a kettőből harmónia teremthető. (1993)

53. kép - Aqua (terv), 1985; 54. kép - Örök kert (gobelin), 1992; 55. kép - Sólyom (terv), 2000; 56. kép - Sólyom (olajfestmény), 2000

Sokan megcsinálták már a keresztre feszített Krisztust, meg Máriát a kisdéddel, de én most ezt magamon keresztül szeretném látni. Zalaszentgrótnál áll egy kőszobor, amelyiken Krisztus balra néz, Mária meg jobbra, s a fájdalomnak ez a kifejezése rendkívüli feszültséget ad a szobornak. Ezt szeretném textilbe átültetni. (...) A gobelinnel, a faliképpel eldőlt a sorsom. Nagyon szeretem. (1994)

A művészet irányítója és fő ösztönzője sokáig az Egyház volt. Napjainkban az ismert történeti folyamatok következtében ezt a vezető és támogató szerepét elvesztette. Szomorúan figyeltem fel az utóbbi időben arra, hogy a vallásos tárgyú képek, textilek készítése hozzá nem értők kezébe került. (...) Készítettem néhány egyházi munkát: miseruha, püspöksüveg, egyházi zászlók, Piéta stb., mintegy új alternatívaként az Egyház és a hívő emberek felé. (1997)

Úgy érzem, hogy szépet tudok kihozni az anyagból, de ez nem sokaknak kell. Nehéz ma ezzel érvényesülni, mert akinek pénze van, nem erre költi, akit meg érdekelne, nem tudja megfizetni. (...) Mindenkinek egyénileg kell menedzselnie magát, de én erre alkalmatlan vagyok. (...) talán megérint minket egy emberibb ritmus: valami nyugalom, amire a mű, a szövés kötelez. (...) Témában és technikában a tradicionális dolgok érdekelnek. A tradicionálison belül is lehet újat mondani, nem szükséges felrúgni hozzá az összes „formát”. Lényeg a mondanivaló, ami számomra az emberiség történetét átívelő, örök kérdésre adandó válaszokból áll. Erre próbálok munkáimban felelni a magam módján. A kérdés - még ma a megdicsőített, ajnározott technikaféjű, világzabáló társadalmak idején is - az ISTENHEZ

és a teremtett világhoz való viszonyunk. Válaszaim az ősi magyar és európai hagyományokban fellelhető formai és tartalmi elemek segítségével születnek meg. (2001)

57. kép - Életfa (terv), 2000; 58. kép - Apokalipszis (terv), 2016; 59. kép - Apokalipszis (gobelin), 2016; 60. kép - Katedrális (terv), 2017

Mindig ugyanazt akarom kifejezni, harmóniát. Nem szeretném kiemelni a világ csúfságait. Hiszek abban, hogy a szép dolgok emelkednek fel a mindennapokból. A rosszra rá kell mutatni, de a jót kell hangsúlyozni. Ha az ember rászán egy évet a szövésre - körülbelül ennyi időbe kerül egy nagyobb gobelin -, akkor meggondolja milyen témát választ. Tényleg csak a legfontosabb dolgokból legyen kép. (2011)

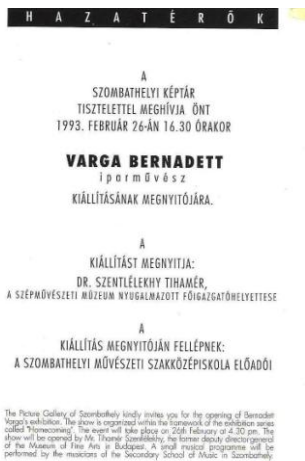
61. kép - Sárvár, Galéria Arcis, 1993; 62-63. kép - Vasszécsey zászlója, 1994

Vasszécseyben a múltban is születtek jeles képzőművészeti értékek, erről a Múltidéző korábbi évfolyamai és számai már tudósítottak. Varga Bernadett iparművész munkásságával is már foglalkoztunk egy-egy rövid írás keretében előző számainkban. Ezúttal azonban Szokk Ivánhoz, községünk díszpolgárához hasonlóan egy külön számot szenteltünk művészeti alkotásainak.

64. kép - Répcelak zászlócímere, 1995; 65. kép - Kőszeg, Zwinger, 2000; 66. kép - Sopron, Katolikus Konvent, 2003 - A kiállítás megnyitón Mackó Mária énekelt

Ezt azért tettük, mert a Szent Márton emlékére elkészült miseruhája reflektorfénybe állította eddig talán kellően nem értékelt munkásságát, melyre nem csak ő maga, hanem szűkebb környezete, illetve településünk is büszke lehet, hisz itt hozta azt létre és alkotta meg műveit. Évtizedek óta szerényen, szinte észrevétlenül dolgozik Vasszécseyben, mi, akik nap - mint nap találkozunk vele, alig tudunk erről.

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívjuk
VARGA BERNADETT
„Tervek és megvalósulások”
című kiállításának megnyitójára

1995. április 18. (kedd) 18 óra

a Szegei Ifjúsági Házba

A kiállítást megnyitja:
Máté-Tóth András teológus

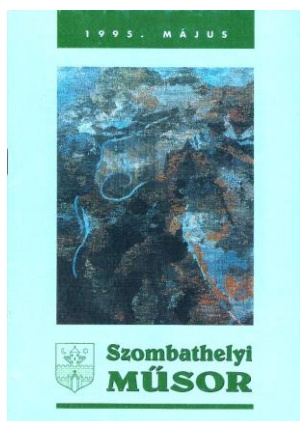
A kiállítás április 30-ig tekinthető meg
az IH nyitva tartási idejében.

**VARGA
BERNADETT**

67. kép - Szombathelyi kiállítás meghívó, 1993; 68. kép - Hatoldalas leporello, 1993; 69. kép - Szegei kiállítás meghívó, 1995; 70. kép - Négyoldalas leporello, 1996

Egy-egy csoportos, vagy családi kiállításon igaz, hogy láthatunk néhány alkotását, de ez a mostani összegzés is bizonyítja, hogy sokkal jelentősebb ez a szerzőgazó művészeti tevékenység, mint amit eddig hittünk róla. Köztéri alkotása egy sincs településünkön, tehát ilyen formában műveivel nem találkozhatunk.

MAGYAR MILLENNIUM

BÁBEL ANITA, TÓTH LÍVIA,
TÓTH CSABA, VARGA BERNADETT

ŐSI GYÖKEREINK

c. képzőművészeti tárlat megnyitójára

Tisztelettel meghívjuk
Önt és kedves családját

a „**MÉGY VASSZÉCSÉNYI MŰVÉSZ**”
című kiállítás megnyitójára

a vasvári Művelődési Házba
2002. szeptember 13-án,
pénteken 18 óra.

A kiállítás alkotói:

Tóth LÍVIA textilművész
Móni PÉTER szobrász-restaurátor
VARGA BERNADETT textilművész
Tóth CSABA festőművész

A kiállítást megnyitja:

PUNGOR ZOLTÁN

71. kép - Szombathelyi műsorfüzet borítóján az Örök kert, 1995; 72. kép - Kőszegi kiállítás meghívó, 2000; 73. kép - Vasvári kiállítás meghívó, 2002; 74. kép - Tizenkét oldalas leporello, 2006

Legtöbbszörre a megyei sajtóból értesülünk arról, hogy valahol kiállítása van, vagy nagyobb csoportos kiállításokon szerepel idehaza, vagy külföldön. A már korábban említett Duna Televíziós riport iránított rá munkásságára az ország és a szűkebb környezet figyelmét. Épp ideje, hogy ezt itt mi is megtegyük. Ennek az idei első különszámnak ez lenne a feladata, illetve a küldetése.

Szeretettel meghívjuk a 10 éves Vitalicus Galériába

2011. november 04-ától 17 óráig

VARGA BERNADETT

textiltervező iparművész és

Tóth Katalin

egyetemi hallgató

közös tárlatának megnyitójára.

A kiállítást megnyitja **Dr. Puskás Tivadar**

Szombathelyi megyei jogú város polgármestere és

Torjay Václav festőművész, művészettörténész.

Közreműködők:

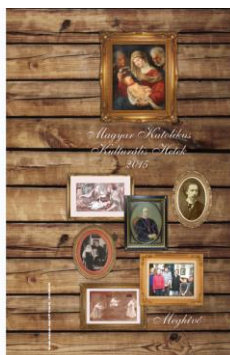
Császár János hegedűs és **Flier Edit** zongorista

Tisztelettel és szeretettel várjuk Önöket:

Vérmes Judit

Várnai Valéria

a Vitalicus Szervező Alapítvány közreműködésével

75. kép - Szombathelyi kiállítás meghívó, 2007; 76. kép - Szombathelyi kiállítás meghívó, 2011; 77. kép - Kőszegi kiállítási plakát, 2014; 78. kép - Szombathelyi kiállítási plakát, 201

A következőkben Tóth Lívia iparművész és Krenner Tóth Katalin képzőművész munkásságát fogja bemutatni egy-egy különszámban a Múltidéző, illetve Dr. Tóth Jenő születésének 100. évfordulója kapcsán órá emlékezünk.